

skal have; den vil komme for her, og hvis den af Regjeringen tagne Beslutning om Undtagelse fra Lovens Omraade ikke vinder den først sammentrædende Rigsdags Samtykke — og det forekommer mig, at hvad enten Beslutningen forkastes i begge Ting, eller kun i eet af Tingene, maa det siges, at den ikke har vundet Rigsdagens Samtykke — saa bliver Resultatet aldeles modsat den Bestemmelse, der var tagen fra vedkommende Ministers Side; det kan man sige med fuldkommen Sikkerhed; og jeg troer tillige, at man, om end ikke med fuldkommen Sikkerhed, saa dog med en vis Art Sandsynlighed, kan sige, at Afgjørelsen meget ofte vil gaae i en modsat Retning af Regjeringens, navnlig naar hensees til den Stemning, som i det Hele taget har lagt sig for Dagen i det ene af Rigsdagens Ting, hvor man i de fleste Tilfælde vistnok vilde finde, at det undtagne Gods burde været taget med. Men det er jo netop det Usikre og Uklare, som maa forhindres, og som gjør, at man ikke kan gaae ind paa Loven i den Stikelse, hvort den nu foreligger; thi i det Dødblik, Regjeringen gjorde det, vilde den ikke være istand til, naar den forelagde den til Hs. Majestæts Sanction, at kunne sige, hvilket Omfang Loven havde; der vilde endog være Sandsynlighed for, at den kunde blive benyttet i et andet Omfang, end den Regjering, der forelagde Loven til Stadfæstelse, havde tænkt sig. Dette er efter min Overbeviisning en saa usikker og falsk Situation, at den ikke kan taales. Men den væsentligste og betydningstfuldeste Usikkerhed og Uklarhed ligger dog ikke her, men paa et andet Punkt, som det forekommer mig ikke er blevet fremhævet. Naar man nemlig gjennemlæser § 1, saa seer man, at der deri tales om de offentlige Stiftelsers Gods og det beneficerede Gods, og at anden Passus lyder saaledes: „Forfaavidt vedkommende Minister maatte finde, at der for noget saadant Gods maatte være særlige Bestemmelser, der lægge Hindringer iveien for Afhændelsen v. s. v.“, da skal den Eventualitet indtræde, som jeg nu har omtalt, — men saa staaer det store Spørgsmaal tilbage: Hvad er „offentlige Stiftelsers Gods“? Dette Spørgsmaal kan paa ingen Maade afgjøres saaledes,

som det f. Ex. er blevet afgjort af den ærede Rigsdagsmand for Holbø Amt 2den Valgkreds (Tscherning), der mener, at det er saa overordentlig let at bestemme, hvad der er „offentlige Stiftelsers Gods“. Ikke engang Lovgivningsmagten har nogensinde kunnet give en almindelig Bestemmelse derom. Det er en Ting, som er fuldkommen sikker mellem dem, som have beskæftiget sig med juridiske Begreber, at der er en væsentlig Forskiel paa juridiske Personer og offentlige Stiftelser, eller med andre Ord, at der er Stiftelser, som ere juridiske Personer, men som paa ingen Maade kunne kaldes offentlige Stiftelser; men hvorledes Begrebet „offentlige Stiftelser“ skal gives med en bestemt tegnet Charakter, det har Lovgivningsmagten, som sagt, hidtil ikke kunnet udfinde. Lovgivningen er gaaet frem paa den Maade, at den, hvor der i enkelte Retninger var Spørgsmaal om Anvendelse af dette Begreb, har sagt, hvad der skulde henses derunder, og den har derved for det Første vist, at der kunne være mange „Stiftelser“, som paa ingen Maade kunne henses under Begrebet „offentlige“ Stiftelser, og den har dernæst vist, at den under Begrebet „offentlige Stiftelser“ i visse Retninger vilde medtage nogle, men igjen udelukke andre. Det er saaledes netop Tilfældet i en Lov, som har været meget omtalt her, nemlig Stempelpapirsløven, hvor Begrebet af „offentlige Stiftelser“ er givet med speciel Anvendelse og Virkning for den Green af Lovgivningen, hvorom der er Spørgsmaal. — Det gaaer paa ingen Maade an at ville sige, at man har Begrebet givet i den saameget omtalte Forordning af 13de Mai 1769, som ogsaa den ærede Rigsdagsmand har sagt, thi derved vilde vi søres ind paa den seldsamme Uklarhed, og der vilde være rig Anledning til at stride om, i hvilket Omfang Loven var givet. Det gaaer ikke saaledes, som den ærede Rigsdagsmand ved en tidligere Leilighed har sagt, at det er meget let at kunne bestemme, hvad der hører ind under Begrebet „offentlige Stiftelser“, idet han yttrede: „naar man bliver staaende ved Forordningens Bestemmelser, saa er Sagen temmelig let for Ministeriet, thi Alt, hvad der ikke har nogen personlig Eier, men som, saa at sige,“ — dette „saa at sige“ er allerede